

حیات

میانہ رانما میانہ... دیارِ دانا ہر وہ میانہ قاتلم...
- نیچہ -

نومبر ۱۰ غرور شدہ

سنہ لکی پوسٹ ایلہ ۵ لیرا
(اجنبی مملکتلر ایچین ۵ دولار)

ایونہ و اعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسہ
مراجعت ایدیور
یازی ایشلرینک مرجعی آفرہ مرکزدر

ادارہ مرکزی :

آفرہ ۵ ، استانبول جلدستندہ آفرہ
معاونت امینلکی پشندہ کی دائرہ

استانبول بوروسہ :

استانبول ۵ ، پاشا علی جلدستندہ و سنی پرشپہ
ادارہ خانہ کی ماحظندہ کی دائرہ
تلفون : ۳۶۰۲

سابق : ۱۱

آفرہ ۱۰ ، شباط ، ۱۹۲۷

۱ نجی جلد

لسانم ، سلامم ...

لسانم قارشی اہمالکار لغز غالباً معروف
حدی جوق آشنی اولاجق کہ صوک کونلردہ
غزتہ و مجموعہ لردہ انکہ مهم بحثلردن بری دہ بو
اولدی . حقیقہ ملی لسانمزی یک فناخیر بالایورز .
نعمناستیز ونہ لزومسز بر آلائی اجنبی کملری
قونوشور کن ، یازار کن انسانک قانی دو کدوراجق
برلاقیدی ایلہ ، قوللانوب دوریورز . مثلاً : یک اعلا
ہوا جریانی دیمک ممکن ایکن و شیمدی بہ قادر ہب
بویلہ دیمش ایکن باقیورسکز غزتہ نک بری
غریب دن بحث ایدر کن و قوران دہ رمدن چکنمہ بی
توضیہ ایدیور . ہر کسک بیلدیکی دیواراعلائی
یرنہ د آفیش ، دینور وونکلا کتفا ایدیہ یہ رک
د آفیشاؤ ، تصویر دہ لسانہ صوقولور . یا اکلش
قوللانیلان اجنبی کملری نہ دیورسیکیز ، مثلاً
قابوتاؤ ... بو کملہ یی و قابوتاؤ شکندہ یازماہان بر
غزتہ بہ قادر تصادف ایدیور .

بولاقیدی یالکیز غزتہ لورہ ، یالکیز علی العادہ
مکالمہ لردہ انحصار ایچہ بور . ایشتہ انک بویوک
علم و عفت مؤسسہ سی اولان دارالفنونک ادبیات
فکولتہ سنہ مربوط ایکی مؤسسہ نکا - ملری :
تورکیہ دالتیو سی ، تور قولورزی ، مؤسسہ سی
ہیچ اولماز سنہ دوغروون دوغرویہ تور کملکلا
و تور کملہ ایلہ علاقہ دار برعلی تحریات مؤسسہ سنہ
داهاتور کملہ براسم طاقتیلا مازمیدی ؟

صوکرا دقت بویورولیورمی ، لسانہ یالکیز
اجنبی کملر کیرمہ بور ، یاواش یاواش اداتلر
و قوللانیلہ قاعدملردہ کیریور : ۰۰۰ جسم

.. نیست ، .. لوژی ، .. لوژیک ، .. نیک ،
.. یوآر ... ، لاحقہ لری دانا شیمیدین
تور کملہ بورونلری صوقدیلر . ہلہ بعضاً نہ
غریب کملہ تصادف ایدیور . ایشتہ برتنامہ سی :
کانیست ، کانجی دیمک اولاجق .

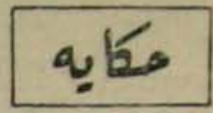
با فرانسزجہ بیلیمینلرک بعضاً بو مودا
یوزندن دوشدکری کولونج وضعیہ نہ دیرسکز ،
ایشتہ بونلرک انک پارلاق مثاللرندن بری : کچن
آیلردہ ازمیتدہ جیقان بر غزتہ اورادہ کی اورتا
مکتبہ مختلط تدریسات یاپیلما سی مناسبیلہ
معارف مدیرندن ستایشلہ بحث ایدر کن دلیہ رتہ ن
معارف مدیریمز ، دیور ... !

تور کملہ من کوندن کونہ سادہ لہ شور
و کوزہ لہ شور . و بو کونکی حالیلہ بو کونکی
تفکر مزی تمامیلہ افادہ یہ آلوریش - لی بر آلت
حالی دہ آلدی ... یالکیز براز دقت ایچہ کدہ
اوق مغشوشیدن قورتارسق ، ظن ایدہ رم کہ
سوکلی دیلمیز شیمیدیلک انک بویوک خدمتی
یامش اولوردق ... ہیچ اوزولمہ دن لسانمزہ
دولتور دیغمز یا بانجی کملر باری فلسفی ، علمی
وفنی تعبیر اولہ انسانک جانی یا نامایاجق ...
حالبوکہ صوک سنہ لردہ بیلشیق بیلشیق دیلرہ
دولاشان اجنبی کملرک یوزدہ دوقسانی تصلف دن
باشقارشیہ یاراما باجق معناسز لقلردر . بعضیلری
بو کچی کملرہ برین الملل باقتاسی یامش دیورلر .
کویا دقت بول ، د آباق طوی ، دینہ مزمش ، چونکہ
بو کملہ بین الملل قوللانیلان بر تعبیر ایش ... حالوکہ
بونی دنیانک انک بویوک ملتارندن بری اولان آلمانلر
لسانلرینہ د فوس بال ، دیہ ترجمہ ایدہ رک
آمشلردر ، بو بین الملل لکدہ خاطر دہ طوتولما سی
ایجاب ایدن بر مهم جہت دہ بعضاً شکلا بر برینہ
بکیزہ یں کملرک ییلہ مختلف لسانلردہ آبری آری

تلفظ ایدیلدیکی در : مثلاً : Culture کلمہ سی بین المللدر ،
لاکن یالکیز معنی اعتباریلہ . (اودہ بدرجہ یہ
قادر یہ فرقلی اولق اوزرہ) ؛ یوقسہ بو کملہ بی
فرانسزلر د کولتور ، تلفظ ایدرلر ، انکیزلر
د کلچور ؛ آلمانلر ایسہ بونک ہم املاسی ،
ہم دہ تلفظی دہ کیشدیرمشلردر . مختلف ملتلر
آراسندہ املا و تلفظ اعتباریلہ ہیچ بر تحولہ
اوغرامادن قوللانیلان حقیقہ بین الملل کملر
بلکہ عشرات مرتبہ سی بولما باجق درجہ دہ
آزدر . بز بویلہ بین الملل دیہ ہیچ فرقندہ
اولمادن لسانمزہ خالص فرانسزجہ کملری - ہم دہ
اصلی تلفظلرینہ دینی بر حاسبتلہ مربوط قالمق
شرطیلہ - دولدوروب دوریورز ... بو کیدیہ
اون اون بش سنہ صوکرا کوزل واصل
تور کملہ نک ، مع الاسف ، برنوع دلیغو آفرانقاہ
حالی آلماسی احتمالی جوق قوتلیدر .

یکی رفکری افادہ ایچین محتاج اولدیغمز کملہ بی
خالص تور کملہ اولارق یکیدن یا پامہ یورسق
باری بومقصد ایچین یاشایان برلساندن حاضر کملہ
آلماسق دہ مثلاً بوتون آوروپا ملتلرینک یابدق لری
کچی لاتینجہ ، ویا یونا نجہ دن جذری آلق صورتیلہ
تور کملہ اداتلرک یاردیمیلہ یکی کملر یاسق
و تلفظلرینہ دہ دیلمزک آہنک نہ اویدورسق
لسانمزک اصالتی قورومش اولوردق . ناصیل کہ
اسکیدن عربجہ دن کملر آلیر کن بویلہ یاپیوردق ،
عربلرک تصرفلرینہ ذرہ قادر اہمیت ویرمہ دن
عرب کملرینہ ایستہ دیکمز کچی تصرف ایدیوردق
و بویلہ جہ یک اعلا بر آلائی یکی - و یالکیز تور کملہ دہ
قوللانیلما سی اعتباریلہ تور کملہ - کملر یامش دق .

لسانمزہ قارشی کوستر دیکمز بولاقیدی نک
بویوک بر اجتماعی تہدکسی اولدیغنی دہ اونو تمامالی یز
تور کملہ اسکیدن ایکی ایدی : د اوقومشلر ،

کرم چشمه‌سی

- باشی اولکی ساییده -

کویلو کیلیمی بره سردی ، تپسی بی قویدی
شاعری اوطورتدی و کندیس ده قارشینه چومه لیرکن :

— چشمه‌سی دیدی . اوقاحت ده بزده ..
— البته سزده ، هیچ بویله کوزل ، رمزلی
برشی بویله خراب ایدیلیمی ؟

— آه افندی ! بیلیمز سک بو « کرم چشمه‌سی »
بزه نه ایشلر آجدی .

— نه چشمه‌سی دیدک ؟
— کرم چشمه‌سی .

— پاکش اولاجق کویلو آغا . بونک آدی
کرم چشمه‌سی دکلکی ؟

— یووو
— !!!

— ناصل اولور افندی ؟ جدیدک یاپدینی
چشمه‌سی بیلیمز اولورمی ؟
— نه جدی بو ؟

— باقی سکا آکلایم بونک اولوشنی کچمشی :

بزه کرم اوغللرندن دیرلر . جنم بورالرده آغاق
ایدیمش . آدی کرم آغا ایمش . قیر سردارلری
بیله اوندن چکینیرلیمش . اویله ظالم ، مرحمتیز ،
الله قورقوسی نه در بیلیمز بر آدامش . هر نه ایسه نه
جاننه رحمت اولسون . وقتی ساعتی کلش . عزرائیل
کرام افندیتمز چاتمش . فقط اختیار بر تورلو جانی
تسلیم ایدیمه‌میش . دوشکلری یورغانلری بارالامش .
اک صوکنده افندیتم ، عقلنه کلش ، صوکنه نه نه
وصیت ایتش ، شورایه بیلک قالینلغنده صوآقان
بر چشمه یاییلین دییه . پاره‌سنی ، وقفنی هبسنی
چیقارمش ویرمش ، اوندن صوکر آقولاقلقه جانی
تسلیم ایدیمیش . شیمدی بوجوارده هانکی خسته
قولای جان ویرمزه بوسودن برطاس ایچیرلر . . .
کچن بیل قصبه‌یه ائی صولازم اولمش ، کشفلر کلدی ،
صومیزی کلدی ، آلدی ، بزه بوقادار قالدی . کویک
یاریسنه بیله اداره اتمز . . .

— دیمک بوکرم ایله اصلینک چشمه‌سی دکل .

— نه دیبورسک افندی . ایسترسک قفا کاغدلریمزله

وقف کاغدلرینی کویستیم ، بو ، هر روم بیدی کوی کهیاسی
کرم آغا وقیدر . بزلرده کرم اوغللری دیرلر ،
حتی نیم آدیمی ده بابام کرم قویمش . . .

شاعر یوقوندی . پنییر بوغازنده قالدی ، بال
داماغنه یاپیشدی و آغزینی ییچاق آچادی . دهلیزلری
مجهول برقاتنا قومیده فتری سونمش آدام وضعینده
ایدی . کویلو تپسی بی آلدی . قهوه کتیرمک ایچون
اوه دوغرو کیتدی . شاعر شیمدی هیچ برشی
دوشونه‌مدن دوشونوبوردی . حتی اوکنه قادارکلن
برقاج کچی ایله برکوجوک چوبانی بیله ایلك جمله‌ده

کوره‌مده دی . نه دن صوکره آکلادی که کوجوک
چوبان داواری صوبه ایندیرمش . نافدی ، چوبانک
کوجوک آیاغنک آلتندن قان آقییوردی .

— کوجوک ، نه اولدی آیاغکه ..

— هیچ ، چاقاق طاشلری کلدی .

— چاریفک یوقیدی ؟

— برنک واردی ، اونه کی تکی ییرتیلشدی .

— یکپسنی آله‌کا .

— اونی آغامه سوبله . بنده چاریق چاپوط

پاراسی نه آراسین . . .

— آغاک سکانه ویربر ؟

— پنییر اکک .

— باشقا .

— باشقاسنی کندی یر .

— دیمک چوبانلقدن ممنون دکلک .

— پک کیفک وارسه کل سن چوبان اول

افندی .

شاعر قانقدی . کویلونک کتیردیکی ساده قهوه‌نی

نزا کتسزاک اولماسین دییه زورله ایچدی . وداعلاشوب

بورودی :

— ایشته شورادن افندی ، صاغده برکوی

ویرانه‌سی کوره جکسک ، اونک اوکنده کی یولدن

صایما ، دوغرو یورو ، سنی قصبه‌یه کویورور . بر

ساعت وار یوق .. هایدی سلامته ! بزی اونوغما

افندی . . .

شاعر اوزاقلاشیرکن کوجوک چوبان ، داوارینی

ایچه سسلی برشرقی ایله صولایوردی :

آسارلده نوزوم

قصبه‌ده کوزم

براز داما بویورسم

بکله واد سوزم .

کوجوک چوبان ، بویوک شاعره‌له آلائی ایدیوردی .

شاعر کچرکن چوبان کویککری لاقید باقدیلر . او

میریلداندی :

— بونلر بیله حاولامغه نزل ایتمیورلر . . .

شاعریک مالاریانک بر نوعیدر . نوبنی غیرمعین

زمانلرده کلیر . شاعره‌ده ینه قافیه نوبنی کلدی .

قورو چالیره ، سیوری دیکنلره طاقیلا ییرتیلا

بورورکن ، آیاغنک نالچهلری کسکین طاشلردن

قیویلیجیلر چیقاریرکن اونک ینه شاعریک طوتی :

بونون کوی اولری تک تک قولوم قوئولریدر

لیقه صاجیلر آتچاق اجل چوجوقلریدر

— نه . . . ی ! صوکر ! دییه سویلندی .

صوکر ! نه اولاجق ؟ هادی ایکی طشان قافیه داما

بولدم . هانکی باطاقانی قوروتاجق ؟ هانکی قورو

داله رنک وعصاره ویره‌جک ؟ . . .

... اوه کچ وقت دوندی . عجب‌سی :

— بو آقشام مسافرلر وار ، دیدی . سنی

دویمشیر ، زیارت ایدمه‌جکلمش . . . نهی ، کویلرده

نه کوردک باقلم .

— سری . . .

قائمقام بک برشی آکلامادی بو جوابدن .

یکتنک یوزینه باقدی !

یاغمور

— ستاره سکا بویوک مزده وار قیزم .

کچ معلمه هنوز مکتبتندن دوشمیدی . قاپنک

یاندی کی کوجوک اوداده کوزل ایچه سسیله یواش

یواش شرقی سوبله یوردی . بو اونک چوق اسکی

— مینی مینی برایک مکتب طلبه‌سی اولدینی کونلردن

قالما . بر عادتیدی :

آقشاملری اؤک قاپسندن کیرنجمه چانطه‌سنی

طوب کچی هوایه آتوب طوتار ، شرقیه باشلاردی .

آرادن اون بش سنه یه یاقین زمان کچمیدی .

ستاره بویوک مکتب طلبه‌سی ، دها صوکر آنامکتبی

معلمه‌سی اولمشدی .

~~~~~

— یعنی اثرلریکزی . . .

بوسفر آکلار کوروندی :

— دیمک ۱۱ مترولق صاری صو کویوروسنه

قادار کیتدک ، اعلا ، اونی تام اوچ آیده یاپدیردم .

اودونلری خالص قورو میشه‌در ، بوتون کویولر

چالیشدی . رسنی ویره‌مده اونی ده غرنه‌که یاز .

مسافرلر کلدی . داما اوینادیلر . سطرنجده

مال مدیری مجلس اداره‌دن حاجی افندی بی مات

ایتدی . قونیاقلی ویشنه شروبی ایچدیلر و مکتب

معامنک علییه بر مضبطه مسوده‌سی حاضرلادیلر .

... شاعر دورمادی ، ایکی کون صوکره

تیره‌نه آتلائیجه استانبوله دوندی . حیدرپاشا غارینک

مرمر باصماقلردن باشلایان صاغر اوغولتو قراختا .

نه‌ده کی کوشه‌سنه قادار چوغالدی ، قولاقلرینه ،

سینیرلرینه دولدی . . .

— آقشام شف شف شف . . .

— آقشام شف شف شف . . .

— قانی آل ! دوشش . . آلتی اون آلتی بکرمی

ایکی ، قووارته بکرمی آلتی ، اوچ داما بکرمی

دوقوز . . بکا بر ناریکله . برطاش آلکز ، شارق

شارق دامه ! کاشف افندی بر زار کوندیر ! بکا

بر اصفهان . . درت جای بورایه . . آقشام شف

شف شف . . . وای شاعر ! خوش کلدک ، نه

وار نه یوق کویلرده ، نه‌لر کوردک باقلم . اطرافنه

طریلانیدیلر . بو بونالمش انسانلر هپ بر آغیزدن

تکرار ایدیورلردی :

— نه‌لر کوردک باقلم ؟

— حقیقتلر کوردیم .

— ناصل حقیقتلر ؟

— تعریف ایدیله‌من حقیقتلر . کیدرسه‌کز

آکلارسکز .

— بر دسته کاغد کتیر !

— ناریکله می تازه‌له !

— به‌نالتیدن جکدیکی حالده دیرکه چارپدی .

— علی بک دون آقشام کوفه‌لکمش . .

— آقشام شف شف شف . . . . .

— صوک .

آقا کورموز